

Tiszántúli Független Újság

politikai napilap

Debreceni polgár! Ird alá a Független Kisgazdapárt ajánlási íveit Hadházy Zsigmond közjegyzőnél Piac uccai irodájában

A helyzet tiszta! Debrecen népe Vásáry István mögött áll

A kormánypárt vasárnap hivatásos lapjában nagy cikk jelent meg: **Tisztázzuk a helyzetet** címmel. A cikk ugyan nem a helyzet tisztázására igyekszik, hanem Vay báró listáját akarja népszerűvé tenni, de ez nem tesz semmit. A mi címünk megmond mindent: a helyzet tiszta.

Tiszta a helyzet, mert Debrecen kisemberei és polgárai nagy tömegben állanak Vásáry István mögött,

olyan tömegben, hogy már a kormánypárti sajtó is abbahagyta a szokott szövegeket, melyekben az ellenzék súlyos kudarcát és reménytelen kísérletezését szokta emlegetni és elvi ténnyé próbálja elterelni a küzdelmet. Ebben az **elvi ténnyé** úgy szerepel az ellenzék, mint a liberálisok, feudálisok, kapitalisták szövetsége, ami maga már eleget mond arról az elvi alapról, amelyen a kormánypárt a debreceni választást meg akarja vívni.

Ezzel szemben le kell szögezünk egy pár dolgot. Elsősorban azt, hogy a Független Kisgazdapárt nem azonosítja magát úgy általában az ellenzékkel. Nem azonosítja magát sem a disszidensekkel, sem a szociáldemokratákkal, sem másfajta párttal.

A kisgazdapárt kisgazdapárt volt és marad, a kisemberek pártja, amelyiket néha arra kényszerített a szükség, a nemzet alkotmányának, ezeréves hagyományainak megvédése, hogy összefogjon minden jószándékú emberrel, de ezekkel semmi más fronton nem vállalta a harcot.

Viszont, hogy egy jó cél érdekében mindenki segítségét igénybe kell venni, azt maga Kossuth Lajos is így írta meg emlékirataiban: **»Egy igaz cél érdekében mindenkivel összefognék, magával az ördöggel is, csak arra vigyáznék, hogy el ne vigyen.«**

Amikor a kisgazdapárt megteremtette az ellenzéki frontot, akkor az ország ősi alkotmányos szabadsága forgott a kockán egy szerencsétlen parancsuralmi kísérlettel szemben és erre az összefogásra büszkék lehetünk, főleg azért, mert nem vitt el az ördög bennünket, hanem megmaradtunk a magunk útján.

De lehet folytatni a dolgot. Nem mi voltunk azok, akiknek sorában kartellvezérek foglaltak helyet, nem mi rendelkezünk a választások alatt mérhetetlen pénzzel és röpcédulák millióival.

nem mi vagyunk azok, akik alig akarták megadni a magyar nemzetnek a titkos választójogot és amikor megadták, nem mi voltunk, akik olyant adtuk, melynek folytán Debrecenben a választók hatalmas tömegei estek el a jogtól, hogy beleszólhassanak az alkotmányos életbe szavazati jogukkal.

Ezek az emberek pedig régen jók voltak a nyílt szavazás idején, annak a nyílt szavazásnak idején, amely ellen mi küzdöttünk a legélesebben.

Ugyancsak nem voltunk azok, akik

feloszlatták a parlamentet rögtön a zsidótörvény után és rögtön a földtörvény előtt.

Nem mi vagyunk azok, akik minden választáskor megkezdik az útépitést Hajdú vármegyében. Hogy mennyire így van ez, arra például jellemző a hajdúnánás-tisztaeszegei út, amelyből minden választáson épül egy kis darab. Most is megszavaztak rá egy kis költséget, úgy hogyha sűrűn lesz választás és ez a rendszer marad meg, még van is arra remény, hogy ebben a félévészázadban elkészül az út.

Nem mi vagyunk azok, akik a választáson minden eszközzel gyerepi akarunk:

ajánlások olyan gyűjtésével, mely csak félrevezetést szolgál, mert ajánlást csak közjegyzőnél lehet aláírni, viszont kormánypárti kortések házról házra akarnak ajánlásokat gyűjteni.

Nem mi voltunk azok, akiknek plakátjait tilalmi idő alatt ragasztották végig a Piac uccán és röpcéduláival tilalmi idő alatt jártak a »tizedesek« és egyebek a házakhoz.

Ha most ezek után idézzük a kormánypárt lapját, mely a választási kortések vezetőorgánuma is a kormánypártban, komikusan fog hangzani a kormánypárt cikkének ez a kiemelt részlete: **»A Magyar Élet Pártja az, amely predestinálva van arra, hogy hosszú időre kezébe vegye az ország irányítását.«** Már ennyi után is komikus, nem hogy az után a rengeteg érv után, ami rendelkezésünkre áll. Ha ezek után nézzük meg mi a helyzet, kijelenthetjük:

a helyzet tiszta, ebből az irányításból nem kérünk! Inkább megmaradunk ellenzéknek, a hatalom teljében lévő MÉP elnök helyett inkább választjuk és meg is választjuk Vásáry Istvánt, akitől reméljük, hogy ha egyszer irányítani fog, nem így fog irányítani.

A kormánypárt szerint Vásáry István ahhoz a táborhoz tartozik, mely legelkeseredettebb ellensége a reformpolitikának. Ha Vásáry Istvánt valaki ismeri és nem először hallja életében a nevét — már pedig Vásáry Istvánt ismeri Debrecen — akkor tudja, hogy

ő az volt, aki épített, aki polgármestersége alatt volt a munkásoknak kenyere, boldog volt a kisember élete,

nem volt kitéve sem a tizedesek, sem egyéb követek kísérletezéseinek.

Vásáry Istvánnak ezt a dolgos Debrecenjét éppen a kor-

mánypárt jelölte háborítottá meg.

Vásáry István személye garancia azok előtt, akik még a kisgazdapártot nem ismerték eléggé, hogy

ez a párt építő, dolgos, jószándékú párt, mert egy olyan ember, mint Vásáry István máshova nem is állott volna, mert nem engedte volna máshova állani a lelkiismerete.

A kormánypárt szerint mi bizalmatlanságot és bomlást okozunk. Idézi is a fejünkre a miniszterelnök beszédét: **»bizalmatlansággal csak ártani lehet és az országot megbontani. Nem is fogom ezt tűrni és ha a bizalmatlansági légkör tovább tart, gondom lesz rá, hogy keményebb kézzel, vagy ököllettel megszüntessem.«** Mi bizony arra vagyunk kíváncsiak, mit szól a miniszterelnök beszédének ilyen értelmezéséhez.

Egy olyan férfi mint Teleki Pál, aki ellentétben van ugyan, de alkotmányos szempontból hibapontot nem szerzett még, mert tisztelt és becsült az ország alkotmányát, nem érthette szavait az ellenzék ellen. Érthette azokra, akik az ország jövője iránt bizalmatlanok, akik nem hiszik, hogy a magyarság idegen segítség nélkül is élni fog.

A miniszterelnök nem fenyegetheti így az ellenzékét, mert joga sincs hozzá és Teleki Pálról tudjuk, hogy nem is ránk értette szavait.

Ha Debrecenben a kormánypárt így értelmezi, ám

állunk az elé az ököl elé: Debrecen város választópolgárainak ezrei fel fogják tartani mindenkor azt a bizony nagyon meggyöngyölt ökölt.

A helyzet tiszta. Nem személyeskedéssel, hanem érvekkel kell dolgozni. A kormánypárt ezt is megpróbálta, nem igen sikerült. Akik

május 9.

DETMENY
képező Macesi
vezérs 94 kat.
területű ingat-
er hó 1-től 1945.
big terjedő hat-
verésen fog ha-
rúlni.
és 1939. évi má-
9 órákor a vá-
termében lesz

kozók a kikiál-
ekát az árverés
házipénztárnál
nak és az er-
az árverési
i kötelesek.
a városi gaz-
l (városháza
nthatók és
egyéb felvilá-
Polgármester.

TOLJA, HA A
GGETLEN UJ-
ETŐ CESEK-
ASARLÁSAIT

szedett szavak
nak. — Uzelet
arifa. — Felvi-
éggel szolgál-
éteket este
iadóhivatal.

: 21-52

és csemegéizlete-
ngária palotából

sz. oló
za (szemben)
Kérem a n. é.
rabbli szives pár-
Weisz Olga

0. szám, 578

tesítés.

végző ét-
már u. 31. Osz-
bankettek
legalkalma-
konyha, fájbo-
zzena. Tulajdo-
József vendég-
539

kerítések,

ágyasdro-
vasbútorok,
mosdók, álló-
álnék Ottónál
524

acozott
lakatos asztali
legolcsóbban, —
87. sz. tűzhely-
számlát becsere-
536

éle

ndennemű
ehernemű is, ja-
risnyatopalást,
ttót készítek,
negyék. József
ucca 22. kis-
278

zésért és ki-
lelős: THURY
TE. Laptulaj-
szántúli Függet-
Vállalat. Nyom-
tatói Könyv. és
Vállalat Rt.

ezt a két cikket egymás mellé te- zik, dönthetnek. Akik a két pro- gramot egymás mellé teszik, dön- hetnek. Akik a két embert egymás mellé teszik, dönthetnek.

Szépen folyik az ajánlási ívek aláírása

Hiába taktikázott egy esomé kortes, aki választási ajánlási ívekkel járta az utcákat, Debre- cen népe belátta és megértette, hogy

ajánlást érvényesen csak a közjegyző előtt lehet tenni, mégpedig a kiskozdapárt aján- lási íveit csak Hadházy Zsig- mond közjegyző, Svetits her- házban a földszinten lévő iro- dájában lehet aláírni.

Semmi más aláírás nem jár semmi eredménnyel. Meggyőződött a deb- receni polgár is arról, hogy Deb- recenben

Debreceen polgársága a mi pro- gramunkat és a mi emberün- ket fogja választani. A kiskoz- dapártot és Vásáry Istvánt!

nem lehet pénz szedni a vá- lasztótól azért, mert a köz- jegyzőnél írja alá az ajánlási ívet és így szépen gyűlnek az ajánlások Vásáry Istvánnak. Azonban Debreceen népének már az ajánlások alatt impo- zans tömegben kell Vásáry István mellé állni, így min- denkit felszólítunk, menjen és írja alá az ívet, írja alá Vá- sáry István ívét!

A közjegyzői iroda délelőtt 9-1 óráig, délután 3-6 óráig áll ren- delkezésre a debreceni polgárok- nak.

A kiskozdapárt csütörtökön tartja első körzeti választási gyűlését

A kiskozdapárt csütörtökön megkezdte a körzeti gyűlések soro- zatát is.

Csütörtökön a Nyilastelepen tart Vásáry István program- beszédét,

mégpedig egy délután két helyen is.

A pénteki napon pedig a Ho- mokkertben beszél a jelöltünk.

Az egyik gyűlés a Huszár Gál uc- cán, a másik a Márton Kálmán uccán, a harmadik a Budai Ezsaiás uccán lesz megtartva egy- egy debreceni gazda udvarában.

A gyűlések pontos helyét kö- zölni fogjuk holnapi lapszá- munkban. Mind a három gyű- lést a délutáni órákban tartá- tik meg.

Ugyancsak szórócedulákon is tud- tul adjuk mindenkinek a Nyilas- telepen és a Homokkertben a gyű- lést tartását.

A gyűléseket egymás után fogják követni a telepi gyűlé- sek, végül pedig az Arany Bi- ka nagyertermében lesz nagy- gyűlés.

A nyilastelepi és homokkerti gyű- léseken felszólalnak: Vásáry István, Öry István, Hódy Béla, Szendrey Sándor, id. Szi- gethy Gyula.

Felkérjük a kiskozdapárt veze- tőt, hogy mindenféle szervezési kérdéssel forduljanak a központi pártirodához: Simonffy uca 13., I. emelet alá. Telefon: 25-50. Ugyancsak felkérjük a körzetveze- tőket és bizalminak jelentkezete- ket, hogy az esti órákban jelenje- nek meg minden nap, amikor tud- nak a pártban. A jelöltek ebben az időben fent tartózkodnak és útmu- tatással szolgálnak.

Megválasztották a választási bizottság rendes- és póttagjait

Részletesen beszámoltunk arról, hogy Debreceenben választási bizo- tsnak Ruszinkó Zsigmond miskolci törvényészi elnököt, he- lyettesül vitéz dr. Bessenyei Lajos nyugalmazott kir. tankerü- leti főgazdát választották meg.

Dr. Ruszinkó Zsigmond vá- lasztási biztos kedden Debreceen- be utazott és megjelent dr. Kölesy Sándor polgármesternél, ahol meg- hívás útján nyomban megválasz- tották a választási bizottság ren-

des és póttagjait. A választási bizottság rendes tagjai Benedek Sándor MÁV műszaki tanácsos, Erdei János gazd. akadémiai tanár, Sérly Gusztáv kormányfőtanácsos és dr. Böszörményi Béla íb. fő- ügyész, póttagok pedig Jóna Ist- ván gazdálkodó, Tóth Lajos építész, dr. Nagy Béla ügyvéd és Csáky János nyugalmazott vá- góhídi igazgató lettek.

Az olasz birodalom a császár- ság megalapításának harmadik évfordulóját ünnepli

Róma, május 9. A császárság me- galapításának harmadik évfordulóját hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg

Róma a nemzeti hadi dicsőségének és erejének szentelt hadsereg napjával. Az ünnepségek legfényesebb látványos- sága a nagyszabású katonai felvonu- lás, amelyet végignézelt a király és császár, a királyné és császárné, a Du- ce, Brauchitsch tábornok, német hadseregparancsnok, Garcia Escamez tábornok, a spanyol katonai kül- döttség vezetője, a kormány valameny- nyi tagja, a diplomáciai testület és a lakosság hatalmas tömege. A felvonu- lás előtt megható szertartás játszódott le a királyi emelvényen, ahol a király és császár tizenhat aranyérmét adott át a Spanyolországban elesett legionári- usok hozzátartozóinak. Azután több más spanyol földön elesett legionárius ro-

V i g s z i n h á z
Izgalmas francia film Kelet titokzatos szerelmi világából:
A malakkai nő
Edwige Feuillere—Pierre Richard-Willms

konai kaptak ezüst érmel. A felvonuló csapatok élén háromszí- nű zászlók erdeje alatt az aranyérmel kitüntetett ezredek haladtak, utá- nuk a spanyolországi legionáriusok Bastico, Bergonzoli és Gam- bara tábornokok vezetésével. Az olasz licetori ifjúság osztagai után az albán királyi testőrzászlóalj következett festői nemzeti viseletben. Azután a hadse- reg különböző alakulatai vonultak el római diszlepcében a királyi emelvény előtt. A szemlén a tömeg viharos lelke-

sédése közben 1200 tisz, 20.000 altiszt és közlegény, 1000 gépkocsi és jármű, 700 gépfegyver, 300 ágyú és 300 harci- kocsi vonult fel.

Tiránában huszenegy ágyúlövés jelezte délelőtt a hadsereg napjának és a császárság harmadik évfordulójá- nak ünnepét. Albánia minden köz- és magánépületén olasz és albán zászlók lengenek. Tirana felett olasz repülőgé- pek keringenek és lelkes bálmulatot váltanak ki a lakosságból.

Berki Gyulát nem lehet elűzni a mandátumtól Hajdúnánáson

A hajdúnánási kerületben Berki Gyula mellett teljes egészében ott áll a gazdaré- leg és a munkások nagy tömege. Az egész kerület nagy bizalommal for- dul Berki Gyula felé, akiben nemcsak a nagytudású államfér- jüi képességekkel ellátott jelöltet

bécsült, hanem a nagyszerű gaz- dát és a megnyerő modorú em- bert is.

Berki Gyula egymásután látogat kerülete vezetőinél, egymásután tűz ki gyűléseket és agilis munkatársaival szemben tehetetlenek a kormánypárt agitátorai.

Dr Csiha Endre indul a hajdú- böszörményi kerületben

A hajdúböszörményi kerületben dr Csiha Endre a jelölt. Kálman Fe- renc volt kerülete mindig rendkívül ne- ház feladat volt a kormánypárt szá- mára, úgyhogy most elég kevés az eshetőség arra, hogy tükos választással Uzonyi Györ- gyöt újra beválasszák. U z o n y i olyan csendes volt képvis-

elő korában mindig, hogy mandátumra való hivatalos jelölé- sét csak annak köszönheti, hogy az országban nem igen járva, nem avatkozott bele a kormány- párt belső harcaiba sem.

Ez azonban a hajdúböszörményi nép szemében nem éppen a legjobb ajánló- levél.

Gönczy Béla református lelkész Tasnádi Nagy András ellenjelöltje

A hajdúszoboszlói kerületben a kor- mánpárt vezetői sokáig abban a boldog hitben voltak, hogy a kiskozdapárt nem állít jelöltet Tasnádi Nagy Andrásnak. A hajdúszoboszlói kerület vezetői azonban megbeszélésük ered- ményeképen, mikor látták, hogy Ju- ház Nagy Sándor nem akar indul- ni a választáson egyáltalában, habár a kiskozdapárt munkáját teljes egészében támogatja, Juhász Nagy Sándorral és az or- szágos pártközponttal teljes egyetértés- ben

Gönczy Béla, aki a református lelkései kar egyik legértékesebb tagja, hosszas megfontolás után engedett a hajdúszoboszlói kerület népe kérésének és elvállalta a je- löltiséget.

Bizonyos, hogy az ellenzéknek ebben a kerületben lesz a legnehezebb dolga, hiszen végeredményben egy igazság- ügyminiszter mandátumáról van szó, de

az igazságügyminisztert képviselő- nek nehezen lehetett megválaszta- ni a multkor, csak hatalmas nyom- mással még a nyílt választás alatt is, éppen ezért Hajdúszoboszló né- pe bízik magában és hitet akar tenni ellenzékiége mellett.

Moszkva feltételeket szab Londonnak

Moszkva, május 9. Hivatalos he- lyen semmi felvilágosítást sem ad- nak Molotov külügyi népbizos és Seod moszkvai brit nagykövet tegnapi tanácskozásának tárgya- ról, angol részről azonban nem tit- kolják, hogy a megbeszélés nem volt eredménytelen. A szovjetkor- mány nem zárkózik el további tár- gyalások elől, de

akra. Indokolt az a feltevés, hogy a Szovjet nem változtatta meg az Angliával és Franciaországgal való szoros együttműködést célzó politikáját.

Vernon Bartlett írja a News Chronicle-ban:

A Szovjet azt javasolja, hogy az Angliával és Franciaországgal kö- tendő egyezmény csak Európára vonatkozzék, ennél fogva az esette- leges orosz-japán háborúba Anglia csak akkor avatkozzék be, ha úgy találja, hogy angol érdekek is koc- kán forognak.

azt a feltételt köti ki, hogy a létrehozandó szerződés minden résztvevője egyforma kötele- zettségeket vállaljon.

London, május 9. A Daily Tele- graph moszkvai levelezője úgy érte- sul, hogy Molotov szovjet külügyi népbizos Sir William Seed angol nagykövettel hétfőn folytatott megbeszélése során nem mondott sem határozott igent, sem nemet a módosított angol javasla-

Időjósítás

Mérsékelt szél, több helyen eső és zivatar, a hőmérséklet kissé csök- ken. A felmelegedés országszerte 18-22 fokig emelkedett.

Bűnvá

Vásáry József v. mint már jelentettük dolgozik a nádudvari

Vásáry Józsefet m szeretettel fo

ügyhogy a kormán igénybe vesz, hogy va

Tet

Tel

Belgrád, május feszültség elérte tető csek által összhivo legű horvát népképv kezdte ülésését Zá gyűlésnek voltaképp rampontja lesz:

1. az április 27-ik M a c s e k-féle meg se.

2. annak bejelenté felfogás szerint a re utasította a megoldá

3. határozat a hor bi irányára nézve.

Belgrád, május viselők és a horvát tékadó tagjai Zágrá tartották és teljhat rüknek, dr Macs mazták M a c s e k o litikában saját legjo cselekedjék a horvá és függetlenségének összejövetelen elfog zatot, amely szerint viselői aktív szeren a nemzetközi polit közönséget szavazat di nemzeteknek, a sokkal hozzájárult ma megoldásához.

A népképv hatá

Belgrád, máj képviselő, mely meg rendkívüli ül tagnap este határo tározat többek kö

A szerbek, horv lama háború után azzal az előfeltéte hogy közös állam lehetővé tegye az tel s fejlődést s biztosítsa a szabó Ez az államközös Jugoszlávia neve sem tett eleget ez nek. Ezért a hor 1939. január 15-i jelölten a követk

Teljes egészében csak elnök egész saít. A horvát felhatalmazza öt szerb nép magate poi helyzetnek m határozatokkal me politikai és külpg gyen, amelyeket let és egész t

Hungária Ras

n, a tel

Bűnvádi feljelentést tett Vásáry József M. Meissner Károly ellen

Vásáry József v. felsőházi tag — mint már jelentettük — erőteljesen dolgozik a nádudvari kerületben.

Vásáry Józsefet mindenütt nagy szeretettel fogadják,

úgyhogy a kormánypárt mindent igénybe vesz, hogy valahogy lerombol-

ja azt a nagy hatást, melyet megjelése kellett.

Jellemző a küzdelemre, hogy

Vásáry József bűnvádi feljelentést tett M. Meissner Károly képviselő ellen,

mert Földesen és Tetélen becsületben gázolva

olyanokkal vádolta meg őt, amiért a bíróság már annak idején elítélte jogerősen a Hajdúföld-Debreceeni Újság cikkirőit.

A kerület hangulata nagyszerű és minden remény megvan arra, hogy Vásáry József Nádudvar követe lesz.

Tetőponton a jugoszláv belpolitikai válság

Teljhatalmat kapott pártjától Macsek

Belgrád, május 9. A belpolitikai feszültség elérte tetőpontját. A Macsek által összehívott forradalmi jellegű horvát népképviselet hétfőn elkezdte ülésvezetését Zágrábban. A négyülésnek voltaképpen három programpontja lesz:

1. az április 27-iki Cvetkovic-Macsek-fele megegyezés ismertetése.

2. annak bejelentése, hogy a horvát felfogás szerint a régenstanács visszautasította a megoldás elfogadását.

3. határozat a horvát politika további irányára nézve.

Belgrád, május 9. A horvát képviselők és a horvát parasztpárt mértékadó tagjai Zágrábban összejövetelt tartottak és teljhatalmat adtak vezérüknek, dr. Macseknek. Felhatalmazták Macseket, hogy a külpolitikában saját legjobb belátása szerint cselekedjék a horvát nép törekvéseinek és függetlenségének biztosítására. Az összejövetelen elfogadtak egy határozatot, amely szerint a horvát nép képviselői aktív szerepet fognak vállalni a nemzetközi politikában. Ezenkívül köszönetet szavaztak azoknak a külföldi nemzeteknek, amelyek közbenjárásával hozzájárultak a horvát probléma megoldásához.

A népképviseleti tanács határozata

Belgrád, május 9. A horvát népképviselet, mely hétfőn reggel kezdte meg rendkívüli ülését Zágrábban, még tegnap este határozatot hozott. A határozat többek között ezeket mondja:

A szerbek, horvátok és szlovének általa háború utáni képződés, amely az az előfeltétellel alakult meg, — hogy közös állam, mindhárom népek lehetséges tegye az önálló nemzeti életet s fejlődést s hogy határai között biztosítsa a szabadságot és igazságot. Ez az államközösség, amely most a Jugoszlávia nevet viseli, mindmáig sem tett eleget ezeknek az előfeltételeknek. Ezért a horvát népképviselet 1939. január 15-i határozatának megfelelően a következő döntést hozta:

Teljes egészében jóváhagyja dr. Macsek elnök egész munkáját és eljárásait. A horvát népképviselet egyben felhatalmazza őt, hogy nevében a szerb nép magatartásának és az európai helyzetnek megfelelően a szükséges határozatokat meghozza és minden belpolitikai és külpolitikai lépést megtegyen, amelyeket a horvát népképviselet és az egész horvát nép követni fog

és meg fog valósítani, ragaszkodva azokhoz az elvekhez, hogy a horvát nép fennállása és szabadsága mindegyikük feladata.

Belgrádi politikai körök, amelyek már ismerik a határozatot, megeléged-

detteknek mutatkoznak annak szövegével. Kijelentik, hogy Macsek nem tett olyan lépést, amely lehetetlenné tette volna a további tárgyalásokat s ezért a megegyezés lehetősége továbbra is fennáll.

ÉRTESETÉS.

Ertesítem a m. t. közönséget, hogy a

RÓZSABOKOR vendéglőt átvettem és ujonnan átalakítva csütörtökön este ünnepélyesen megnyitóm. Szegedi halászlé (tiszi halból) és turócsusza P 1-20

Halkülönlegességek! Fajbörök! Bútorozott szobák! Pensiórendszer! Abonenseknek árengedmény! Egri Kiss Béla cigányzenekara minden este játszik. Szíves pártfogást kér

Rácz Rezső tulajdonos.

Asztalfoglalások 19-01 telefonon.

A pápa közvetít a danzigi kérdésben

Páris, május 9. A sajtó egy része a német-lengyel ellentét békés megoldásának lehetőségét mérlegeli. Párisban általában kedvezően fogadják

a Szentszék tapintatos közvetítési kísérleteit

és noha a Vatikán részéről eddig megtett lépéseket egyelőre teljes titoktartás leple fedi, a lapok egyrésze

bizik a Szentatya erőfeszítéseinek sikerében.

Emellett több lap Butlernek, az angol alsóház tegnapi ülésén elhangzott kijelentéseire támaszkodva, valószínűnek tartja, hogy angol részről is mindent el fognak követni a békés megoldás érdekében. Egyes londoni sajtóírók szerint az angol kormány kész arra, hogy felajánlja jószolgálatait a békítés érdekében, ha erre az érdekelte felek valamelyike Anglia kormányát felkéri.

A Matin nem erősített londoni értesülése szerint

a Szentszék londoni megbízott-

Óthatalmi értekezlet?

Páris, május 9. Ma délelőtt itt is megerősítették, hogy a Szentszék Franciaországot, Angliát, Németországot, Olaszországot és Lengyelországot kon-

ferenciára hívta meg, hogy ezen oldják meg a német-lengyel ellentétet. — Danzig és a korridor kérdése kerülne elsősorban szóba az értekezleten.

ja a pápa egyenes utasítására kereste fel Halifax külügyminisztert

s azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a danzigi kérdés megoldása céljából hívjanak össze értekezletet, melyen Franciaország, Anglia és Olaszország venne részt. Németország és Lengyelország mint érdekelte felek, nem vennének részt az értekezlet munkájában. Az angol kormány állítólag hajlandó magáévá tenni a Szentszék javaslatát, de azazal a feltétellel, hogy a közvetlenül érdekelte felek előzetesen szintén hozzájárulásukat adják a tervhez.

A Jour értesülése szerint az olasz kormány szintén bizalommal viseltetik

azok iránt a közvetítések iránt, amelyek Varsó és Berlin ellentéte ügyében néhány nap óta a pápa fejt ki. Az olasz körök bizakodása részben azon nyugszik, hogy Berlin és a Szentszék kapcsolatai egy idő óta határozottan megjavultak.

A nagyhatalmak között már folyik a vélemények kicserélése erről a javaslatról. Hír szerint a párizsi, berlini, római és varsói pápai nunciások már megfelelő diplomáciai lépést is tettek ebben az ügyben.

Az akadályok

London, május 9. A Reuter Iroda értesülése szerint a pápa felhívta Angliát, Franciaországot, Németországot, Olaszországot és Lengyelországot képviselőit jöjjenek össze közös tanácskozásra a danzigi és Földközi tengeri probléma megoldására. A kezdeményezés a következő fő nehézségekbe ütközik:

1. Németország kijelentette, hogy a danzigi kérdés csak közte és Lengyelország között oldható meg.

2. Franciaország a földközi tengeri problémát csak közvetlenül Olaszországgal kívánja elintézni.

Berlin és Róma elhatározásainál még az is latható eshet, hogy a javasolt értekezleten két tengelyhatalom kerülne össze 3. a tengelyhez nem tartozó állammal. Most a különböző fővárosok hangulatát kémlelik. A katolikus közvélemény hír szerint szíves-lélekkel üdvözli a Szent Atya lépését.

15.000 vagon gabonát szállítanak Szlovákiából Németországba

Pozsonyból jelentik: Az egykori csehszlovák gabonataársaságnak Szlovákia területén 30 ezer vagon gabonája maradt elraktározva. Ebből 15 ezer vagonot átvett a szlovák állam, a másik 15 ezer vagon pedig a német birodalomba szállítják.

Elütött a vonat egy 72 éves öregasszonyt

Özvegy Bere Sándorné 72 éves öregasszonyt kedden reggel a Budapest felé robogó vonat Püspökladány határában elütötte. A 72 esztendőes öregasszony

a kerekelt alatt szörnyethalt. A hatóságok megállapították, hogy az öregasszony

süket volt, nem hallotta meg a vonat közeledésének zaját és így történt meg a gázolás.

Az Aaland-szigetek határainak megerősítése

Helsinki, május 9. A finn köztársaság elnöke hétfőn törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amelyben 426 millió finn márkás rendkívüli hitelt kért az Aaland-szigetek katonai megerősítésének költségeire. Az Aaland-szigetek egy régebbi népszövetségi egyezmény értelmében katonai szempontból semleges területnek számítotak, legutóbb azonban a finn kormány keresztülvitte a Népszövetségnek, hogy a feszült nemzetközi helyzetre tekintettel engedjék meg a sziget katonai megerősítését.

Ehhez a megerősítéshez a közvetlenül érdekelte német kormány is hozzájárult s így a finn kormány most hozzájárulhat az erősítési munkálatokhoz. A 426 millió rendkívüli hiteltől származó költséget a rendkívüli hitelkrediten belül 86 millió márkáért torpedónaszádokat építenek a sziget partvidékének védelmére. Az általános véderőkötelezettséget is bevezetik az Aaland-szigeteken.

Hungária filmszínház.

Rasputin, a fekete cár

Ma először a modern francia filmgyártás legújabb remeke:

Oroszország legitimatosabb alakjának tüdőklése és bukása 12 felvonásban
Cimszerepben: HARRY BAUR.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

Hiradó!

Bethlen István gróf megrendítő búcsúlevelében bejelentette, hogy vissza- vonul a politikától

Gróf Bethlen István volt miniszterelnök, Nagykanizsa város volt országgyűlési képviselője B. B. C. H. A. Györgyhöz, a magyarkanizsai Bethlen-párt elnökéhez levelet intézett, amelyben többek között ezeket írta:

Igen tisztelt Barátom!

Most, hogy az 1935-ben megválasztott képviselőház befejezte a működését és az általános képviselőválasztások rendjén a nemzetnek újból alkalma lesz a maga sorsa felett dönteni, köszönetemet és hálámat kívánom kifejezésre juttatni Nagykanizsa választóközönségének azért a bizalomért, amelyet irántam tanusított

dacára a rágalomhadjáratnak és vádaskodásoknak, amelyek öt év óta a közélet legkülönbözőbb, gyakran legprominensebb tényezői részéről is állandóan folytak ellenem és azóta sem szüneteltek egy pillanatra sem.

Kanizsában és közönségében nem csalódtam, de ha ennek dacára

a mostani képviselőválasztások alkalmából képviselői mandátumra nem pályázom többet,

úgy azt érzem, hogy azok előtt, akik eddig mellettem híven kitarítottak, pár szóval ezt indokolni tartozom.

Nem kívánok hosszasan időzni elhatározásom bizonyos másodrendű, hogy úgy mondjam, inkább technikai okainál, jóllehet ezek az okok már önmagukban is úgyszólván

lehetetlenné teszik a pártokon kívül álló politikusra a most meginduló alkotmányos küzdelemben való részvételt.

Hízen egyéni kerületben ez azért lehetetlen, mert alig három héttel a választás előtt rendelkezéssel megállapított kerületekben, amelyeknek konfigurációját úgyszólván az utolsó percig is gondosan titokban tartották,

a kormány jelöltjein kívül, akiknek a hivatalos apparátus áll rendelkezésére, legfeljebb az olyan országos pártok tagjai vehetnek sikerrel részt, amelyeknek az ország minden közönségében van kiépített szervezetük,

míg egyedülálló politikusnak egyáltalán nem áll módjában a rendelkezésre álló nyolc-tíz nap alatt a választási küzdelemben nélkülözhetetlen szervezést 30-40 ismeretlen közönségben keresztülvinni, lajstromos kerületben pedig még kevésbé vehet részt az alkotmányos küzdelemben pártokivüli jelölt, mert hiszen egy ember önmagában lajstromot nem állíthat fel.

De mindezen okoktól eltekintve, céltalan szélmalomharcnak érzem ma a magam részéről a közéleti szereplést általában. Ha a közéletben most már harmincnyolc éve szakadatlanul résztvettem, úgy ennek oka **sohasem volt valamely szeren-**

lési vágy, karriervadászat, vagy egyéni érvényesülési törekvés, hanem kizárólag az a hit, hogy ezzel valamit használhatok az országnak.

Az utóbbi öt év eseményei után ez a hitem azonban alaposan megrendült és úgy érzem, hogy a mai közviszonyok mellett semmi kilátásom sem lehet arra, hogy az országra nézve hasznos közéleti tevékenységet fejthessek ki.

Olyan időkben, amikor a politika a gyűlölet, az irigység, a szenvedélyek, a tömegek alacsony indulatainak a felkeltésében és hasznosításában látja a maga feladatainak a megoldását, amikor

évek óta felülről folyik a kormány bárszomszékeiből a tömegszendvedélyek felkeltése és ezúton a tömegek lelki forradalmasítása,

— ma, amikor az igazán nagy nemzeti feladatok megoldására való előkészülés helyett, amelyek a forrongó Európa tüzeiben minden pillanatban a nyakunkra érhetnek, normális időkben talán jelentős, de

ma mégis csak másodrendű kérdések felett vívjuk a magunk béka-egérhárcát s emésztjük mégis csak fogyatékos erőnket,

— most, amikor ahelyett, hogy a magunk soraiban kegyetlen rendet teremtenénk és mindenkit a maga tudásához, képességeihez és erkölcsi színvonalához mért helyére állítva, tőle erejének a nemzet javát szolgáló végső és önzetlen kifejtését megkövetelnék,

tudásban s képességben fogyatékos, erkölcsökben esorbalékú embereket felmagasztalunk és gyakran az élre állítunk, míg a hozzáértést s az önzetlen munkakészséget parlagon hevertetjük,

— ma, amikor mindenki proskripciók listára kerül, — mindenki közellenségnek állítatik oda és ellene a legodiosabb rágalomhadjárat felülről indítatik el, aki ezen közállapotokat bírálat tárgyává meri tenni, — ilyen időkben

a falrahányt borsó munkáját végzi az, aki a nemzeti lelkiismeretre próbál appellálni és még a próféta szava is a pusztába hangzó szóvá válna, ha nem a felajzott szenvedélyeknek hízeleg.

Ma nemzeti próféta csak az, — s melyik képviselőjelölt nem akar-na ez lenni? —

akí a nemzeti érdek szent nevében zsidót früstököl, gróft ebédet és lefekvés előtt minden földet és minden vagyont szétozot, ami nem az övé.

Ebben a nemes versenyben résztvenni nem akarok, mert félni lehet attól, hogy a tömegekben ezen az úton a bolsevista gondolkozásmód terjed el újra. Ez lehet ugyan a nemzeti bolsevizmus valamely vallása is, de

ahogy nem kértém a nemzeti közeli bolsevizmusból, úgy nemzeti válfajából sem kérek.

A radikalizmus mesterségesen felajzott hullámainak le kell folyniok és addig a józan ész szóhoz sem juthat.

Ugy érzem, hogy a jelenlegi kormány kinevezése óta a javulás némi tünetei jelentkeznek ugyan, — azonban nem látom, sajnos, még most sem azt az elszánt akaratot és tisztulást, amely nélkül pedig a várvavárt fordulat be nem állhat és a gyógyulás útjára lépni nem tudunk.

Siettetni a folyamatot kívülről nem lehet, — a megújulás csakis belülről születhetik meg és ez is egyik oka annak, hogy a közélettől egyelőre távol maradjok. Pélek, hogy e tekintetben máris túlsokat mondtam.

Robbanás egy fokiói gyárban

Tokió, május 9. Tokióban felrobbant egy celluloidgyár. A robbanás következtében nyolevan munkás meghalt és mintegy kétszáz megsebesült.

A gyár kilenc épülete lángba borult s negyven ház teljesen elpusztult.

Román hadbírósi eljárás szatmári diákok ellen

Bukarest, május 9. Szatmár megye prefektusának sajtóirodája hivatalos közleményt adott ki arról a diákösszeesküvésről, amelyben a rendőrség állambiztonsági ügyosztálya most fejezte be a vizsgálatot. A jegyzőkönyv szerint az Eminescu Liceu, a kereskedelmi iskola és a református gimnázium hetedik osztályának tizenegy diákja titkos összejöveteleket rendezett, — hatalomátvitel esetére ítéleteket hozott tanárai ellen és államellenes dalokat

énekelt. A megye prefektusa a szülők és a tanárok jelenlétében a diákok egy részét örök életre, illetőleg egy évre, kétót pedig egy hétre kizárt az iskolából. Több diák ellen hadbírósi eljárás indult meg.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A TISZANTULI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSÁIT

A házasság problémája

Megházasodjon-e a sorány keresetű, bizonytalan jövedelmű kisember és munkás, vagy maradjon legénysorban, ezt a nehéz és kényes problémát veti fel egy angol női egyesülés, a Férjes Nők Szövetsége. Azt elismerik ők is, hogy sok okuk van panaszra azoknak, akik vállalják a nélkülözést egy bizonytalan jövőjű férfi oldala mellett, de azért mégis a házasság mellett vannak. A nő hivatása az, hogy feleség legyen és anya. A probléma hoz a férfiak is hozzászólnak: a szövetség most kongresszust hívott össze, hogy minden oldalról megvitassák a kérdést. Dr. Edith Summerskill, az alsóház tagja, a nők jogainak erélyes szószólója áll a mozgalom élén és a törvényhozást is meg akarja mozditani a munkásfeleségek jobb sorsá érdekében. A férfiak az ellenzéki álláspontot képviselik a kérdésben, különösen a plymuthi Agglegény Klub, mely legjobb vitásóit küldte el a londoni kongresszusra. Ők ellenzik, hogy bizonytalan megalapozású férfiak nőüljenek. Mr. G. Roberts és C. Wood, a klub vezetői, heves filippikát mondanak a házasság ellen. Két-három font heti munkabérből nem lehet családot eltartani érveltek: rosszul táplált új generáció kockáztatja a nemzet jövőjét. Anglia így nem fogja tudni megtartani a nemzetek rangsorában azt a helyet, amelyet most elfoglalt. De a férfiak öntudatát, erkölcsi fölényét is kikezdi az ilyen házasság, mondotta egy másik agglegény. A nők férfi hivatása körében nem tud olyan bátorsággal fellépni, mint független kollégája. Félnék lesz, észrevehető ez rajta hivatalában is. Otthon pedig gegy rettegése az élete. Nem tudja, melyik pillanatban csap le rá a felesége. Ime: ilyen zordak és szigorúak az angol agglegények.

GYÁSZROVAT

Laczka László volt eséplőgéptulajdonos és géplakatos mester 84 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél négy órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből református szertartás szerint Lakása: Bethlen u. 48.

Pusztai temetkezési intézet.

Antal Erzsébet 32 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél öt órakor lesz a Köztemető II-A sz. ravatalozó terméből r. kat. szertartással. Lakása: Zrinyi uca 41.

Pusztai temetkezési intézet.

Jeremiás Géza 13 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető IV. terméből. Lakása: Klapka u. 16. szám.

Pusztai temetkezési intézet.

Sirkövek

műköből, faragott fa és deszka és minden más építési anyag, mész, cement stb., stb. és ezenkívül használt lépcsők, mészsalak stb. kapható a

Debreceni Műkö- gyár R. T.

Fürdő uca 3. szám alatti telepen.

AI

Budape
ügyminis
s a honvé
értően a
detése tá
4-én kelt
letét hat
rögtöni
egész ter
bantószer
(bomba)
használás
ság és sz
tettére, v
hatóságo
verkezve
tettére k
A gyilkossá
büntetési
büntetési
értelméb
bert elő
megöl: a
tettét pe
dékosan
ban nem
gyilkoss

D3 B4 C4 A
A5/B6/A6

D5 C6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

rlátozták

Az igazság-
szintiszterrel
szertel egyet-
iskodás kihir-
évi február
MR. sz. rende-
helyezte s a

D3 B4 C4 A
A5/B6/A6

D5 C6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A6/B6/A6

A kormány megváltoztatta a statáriumot

Korlátozták a statáriális rendeletet

Budapest, május 9. Az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel s a honvédelmi miniszterrel egyetértően a rögtöni bíraskodás kihirdetése tárgyában az évi február 4-én kelt 3431/1939 I. MR. sz. rendeletét hatályon kívül helyezte s a rögtöni bíraskodást az ország egész területén a lőfegyver, robbantószer, illetőleg robbanóanyag (bomba, kézigranát, pokolgép, stb.) használásával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés bűntettére, valamint a hatóságok és hatóságok közegei ellen felfegyverkezve elkövetett erőszak bűntettére korlátozza. A gyilkosság bűntettét a büntetőtörvénykönyv értelmében az követi el, aki embert előre megfontolt szándékkal megöl; a szándékos emberölés bűntettét pedig az, aki embert szándékosan megöl, szándékát azonban nem fontolta meg előre. — A gyilkosság és a szándékos ember-

ölés büntette a kibocsátott rendelet értelmében abban az esetben esik rögtöni bíraskodás alá, ha a gyilkosságot, vagy a szándékos emberölést lőfegyver, vagy pedig robbanószer, illetőleg robbanóanyag használásával követik el és a rögtöni bíraskodás kiterjed az ilyen gyilkosság és szándékos emberölés kísérletére, sőt két, vagy több embernek ilyen gyilkosság elkövetésére irányzott szövetségre is, ha a szövetséghez valamely előkészítő cselekmény is járult.

A hatóság és hatósági közeg elleni erőszak abban az esetben esik rögtöni bíraskodás alá, ha azt felfegyverkezve követik el. Hatóságok és hatósági közegek alatt kell érteni úgy a közigazgatási hatóságokat, legyenek azok akár állami, vagy törvényhatósági és községi hatóságok, mint a bírói és katonai hatóságokat és mindezeknek közegeit is. Természetesen ide tar-

toznak azok a hatóságok és azoknak közegei is, amelyek a közrend és közbiztonság fenntartására vannak hivatva, tehát a csendőri és rendőri hatóságok és ezek közegei is.

A hatóság, illetőleg hatósági közeg elleni erőszak bűncselekményét a törvény értelmében az követi el, aki a hatóságot, annak tagját, vagy közegét akár erőszakkal, akár veszélyes fenyegetéssel megakadályozza hivatásának jogszervi gyakorlásában, vagy ilyen módon kényszeríti valamely intézkedésre, vagy hivatalos eljárásában, avagy bosszúból hivatásának gyakorlása miatt tettelesen bántalmazza. Mindezeknél a cselekményeknél a rögtöni bíraskodás nemcsak a tettesekre, hanem a felbujtókra és bűnszervezőkre is kiterjed. Aki ezeket a bűncselekményeket elköveti, rögtönítélő bíróság elé kerül és halállal büntetendő.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes Ferenc József keserűvizet — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor s a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezte meg orvosát.

szedének egyik többértelmű részét igyekezik úgy magyarázni, mintha Németország kísérletet tett volna arra, hogy Lengyelország többé-kevésbé kalandos vállalkozásra csábítsa Szovjetország, nevezetesen Ukrajna területén.

A cikk írója megállapítja, hogy a lengyel fejtegetések számára az ukrajnai kérdés egyáltalában nem új tárgy s Ukrajna, valamint a Balti-tenger vidéke tekintetében a lengyel élvágyat diétára kellene inteni. Ha Németország Kiegyeztetett volna kiruccanást, bizonyára nem mondott volna le a kárpát-ukrajnai ugródeszkaról. Ugylátszik, a Németországnak tulajdonított szándékok kitalálásához a birodalomnak a világforradalmat hirdető bolsevista tanokkal szemben elfoglalt közismert bolsevistaellenes állásfoglalása szolgál alapul. Ezekkel a tanokkal szemben magától értelődő a védekezés megfontolása és egyáltalán nem volna rendkívüli, ha Németország ilyen értelemben tanácsoknak Lengyelországgal. Kalandokra azonban nem kapható a német külpolitika,

amely jól megalapozott józan terveit Közép-Európa szívére korlátozza. — Az ilyen kaland lélektani és történelmi előfeltételei inkább a Szovjet Unió lengyel szomszédjainak gondolatvilágában keresendők.

A Kormányzó a felsőház örökös tagjává nevezte ki gróf Bethlen Istvánt

Lapunk más helyén beszámoltunk arról, hogy Bethlen István gróf levélben bejelentette a politikától való visszavonulását. Alább a következő hivatalos jelentést közöljük:

Budapest, május 9. MTI: Mint

a hivatalos lap május 10-i száma közli, a Kormányzó Ur Öfömlétsége a miniszterelnöknek a kormány nevében tett előterjesztésére gróf Bethlen István belső titkos-tanácsost, volt miniszterelnököt a felsőház örökös tagjává kinevezte.

Magyarország vánumóra lép a birodalommal és ezért Szlovákiát vagy annak egy részét kopja jutalmul.

Ujabbban a lengyel külügyminiszter be-

HOARE-BELISHA:

A mai időkben a nemzetnek résen kell lenni

London, május 9. Az alsóházban Stanley kereskedelmi miniszter Adams munkaspárti s Henderson kérdésére kijelentette, hogy még folynak a kereskedelmi tárgyalások Romániában, ennélfogva nem nyilatkozhat ebben az ügyben. Amennyire lehetséges, meggyorsítják az eljárást. Henderson újabb kérdésére kijelentette a miniszter, hogy az angol-német kereskedelmi megbeszéléseket az európai feszültség következtében szakították félbe, amelyet Csehszágának és Morvaországának Németországba való bekebelezése idézett elő.

Mihelyt a feszültség enyhül, a kormány készséggel hozzájárulna a megbeszélések újraindításához.

az Anglia és Németország közötti

kereskedelmi viszony javítása céljából.

Az interpellációk után Hoare Belisha hadügyminiszter a tartalék- és segéderők behívását egyszerűsítő törvényjavaslat 2. olvasását indokolta meg. Manapság a tartós feszültség idejében élünk.

Az ellenségeskedések előzetes értesítés nélkül indulnak meg. Voltaképpen a legtöbb európai hadsereget állandóan a mozgósítás bizonyos állapotában tartják. A törvényjavaslat felteszi, hogy hosszú időn át tarthat az olyan állapot, amelyben kívánatos, hogy a király felhatalmazhassa a véderő tárcák vezetőit a tartalék- és segéderők behívására.

A mai időben lankadatlanul résen kell lenni, a nemzetnek ügyszólván a borjúnak kell aludnia.

Tömeges repülőszerencsétlenség Angliában

London, május 9. Az angol légihaderőt a keddi nap folyamán 4 szerencsétlenség érte: Newton közelében 2 bombázógép összeütközött a levegőben. Az egyik gép 3 utasa szörnyethalt. Egy másik gép

Lincolnshire mellett a tengerbe zuhant. Két pilóta a vízbe fulladt. Két további szerencsétlenség során a repülők sérülésekkel úsztak meg a balesetet.

Angol-francia vezérkari megbeszélések

London, május 9. Sir John Dill altábornagy, az aldershoti katonai tábor főparancsnoka öt magasrangú vezérkari tiszt kíséretében Párizsba repült, hogy ott folytassa a lord Gort tábornagy, birodalmi vezérkari főnök és a francia vezérkar között korábban megindult megbeszéléseket. Kíséretében van a vezérkar főnöke, továbbá az I. és II. hadosztály parancsnoka és a birodalmi vezérkar hadművelési

és hírszerzési osztályának főnöke. Az angol küldöttség ma Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök kíséretében Metz környékére repült, hogy megismerje a Maginot-vonalat.

Az aldershoti tábor tudvalevően Anglia egyik legfontosabb katonai intézménye, ahol a szárazföldi expedíciós hadsereg kereteit is kiképezik és összeállítják.

Német cáfolat a birodalom szándékairól terjesztett fantasztikus hírekre

Berlin, május 9. A Berliner Borsenzitung diplomáciai tudósítója foglalkozik azokkal a lengyel forrásból származó hírekkel, amelyeknek a lap szerint az a céljuk, hogy sötét tervekkel gyanasítsák meg Németországot

más államok szemében. Ezeknek a híreknek a terjesztésére a lengyeleknek készséggel állanak rendelkezésükre a francia sajtóirodák szervezetei. Mind-úgyis

újabb jelműről a legenda, hogy

Templomokat fosztogatnak a Hlinka-gárdisták

Egy papot megverték és a patakba dobták

Kassa, május 9. Eperjésről érkezett hír szerint Sáros megyében újabban ismét két templomrablás történt. Pár hét leforgása alatt ez már a negyedik templomrablás a megyében s a közvélemény tisztában van azokkal, hogy a rablás mögött a Hlinka-gárda tagjai állnak.

Eperjésen az iparcikkekben óriási a hiány. A kávé és tea eltűnt a forgalomból. A legszükségesebb élelmiszerekben nincs hiány, a kivétel teljes csúdjé következtében azonban szarvasmarhát és lovat eladni nem lehet. Az eperjési

bankokban pengő, vagy más idegen valutát nem lehet beszerezni.

A Turóc megyei Szucsán községből érkezett híradás szerint

A Hlinka-gárdisták tovább garázdálkodnak. A község evangélikus papját és tanítóját hétfőn séta közben megátamadták, félholtra verték a patakba dobták.

Amikor a pap magához tért, nagy nehezen baba vánszorgott, azóta is élet és halál között van. A tanító állapota valamilyen kevésbé súlyos.

Érettségi előtt

Az érettségi vizsgák véresen közledek. El jön az az idő, mikor a diák nem tudja tulajdonképpen micsoda: diák vagy felnőtt férfi. Kezdődik a cigarettázás s néha néha már egy kis spriccerre is benéz a vendéglőbe. Szóval minden áron nagy fiú akar lenni. Kalapot nyom a fejébe s bottal sétál végig a korzón, a gomblyukba zöld gombbal, hogy mindenki lássa: maturandus. Azt hihetné valaki, hogy mit sem törődik az érettséggel, valami egészen lényegtelen dolognak tekintí az. Pedig ha úgy néha néha elmenne hozzá valaki, mást se látna, minthogy a könyv mellett ül.

A lányoknál ez egészen másként van. Ők ilyenkor azt lehet mondani, hogy begubóznak és az érettségi napjaik ki sem mozdulnak. Hiába, a lányok mindig szorgalmasabbak s türelmesebbek voltak, mint a fiúk, de igaz, valljuk be, jobban meg is voltak ijedve. Érdekes megfigyelni a maturandusokat. Ha az ember beszél velük, akkor ismeri meg igazán őket. Felkerestem néhány ismerős, éppen most érettségiző maturandust s pár kérdést intéztem hozzájuk.

Az egyik fiúval az uccán találkoztam, amint aktatáskával a hóna alatt, nagyba sietett valahova. Meilleszögöltem s megkérdeztem tőle, hová siet olyan nagyon?

— Nemsokára itt az érettségi s megyek tanulni az egyik barátomhoz — válaszolta.

— Milyen érzés így érettségi előtt állni? — tettem fel a második kérdést.

— Azt nem mondhatom: semmi esetre sem, hogy jó. Az ember ahogy veszi át az egyes tételeket, akkor jön rá, hogy ezt se tudja, a másikat se, egyszóval mindent elfelejtett. Mind egyik tantárgyból annyi tétel van, hogy nem győzi az ember megtanulni. Van-

nak összefoglaló tételek, ezeket meg csak úgy tudja az ember, ha az összes tételt megtanulja. Borzasztó ez, az ember nem tudja mit csináljon?

— Mondok én egy jó receptet — jegyzem meg mosolyogva.

Várakozva felém fordul s valami újat vár. En pedig nyugodtan folytatom:

— Ne tanulj semmit. En is ezt csináltam s még se lett semmi bajom. Ezzel el is valunk egymástól s ő tovább siet a barátjához tanulni.

Az egyik érettségiző leány kérdése: — A következő nyilatkozatot tette:

Mégmérgezte magát egy 17 éves debreceni leány

Kedden reggel a Garay uca 6. szám alatti lakásán lúgköoldattal megmérgezte magát Lies Magda tizenhét éves leány. Az öngyilkossági kísérletet a házbeliek szerencsére idejében észrevették és kihívták a mentőket, akik elsősegély-

nyújtás után a belgyógyászati klinikára szállították Lies Magdát, ahol ápolás alá vették. A fiatal leány valószínűleg szerelmi bánatában akart megválni az élettől. — Állapota nem súlyos.

Sz. Z.

Hudson államtitkár érdekes jóslata Newyorkban

London, május 9. Hudson kereskedelmi államtitkár Newyorkba érkezett, hogy az angol kormányt a világháborús angol pavillonjának ünnepélyes megnyitására hivatalosan képviselje. — A sajtó képviselőinek ezeket mondta:

— Ha sikerül kiküszöbölni a háborús félelmeket, a világ olyan jólétet és gazdagságot fog élvezni,

amelyhez hasonlítva elhomályosulna az 1929. évi nagy üzleti fel lendülés.

— Mindazoknál, akiknek befürülése elégtelen, a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel éhgyomorral egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és a további anyagcsere hatáson előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Nagyszabású előadást az Anyák Napján

A május 14-én tartandó anyáknapi est kimagasló eseménye lesz az előadást, melyet 8 órakor a Vármegyeháza dísztermében rendez a KIE.

A műsoron olyan kiváló előadók és művészek szerepeltek, kiknek közreműködése minden érdeklődést megérdemel.

A részletes műsor a következő:

1. Gyulai Lajos: „Édesanyámhoz”. Eneklő a Debreceni Városi Dalárda.

2. Megnyitó előadást tart dr. Kettesy Aladár egyetemi ny. r. tanár, a Szemklinikai igazgatója.

3. a) Kölcsey-Kodály: Búsán esőfőg a lomb... b) Dohnányi: Az én ökröm a virág... Eneklő Galánfyiné Hoór Tempis Erzsébet énekművész. Zongorán kísér Szabó Emil, a Városi Zeneiskola tanára. 4. Előadást tart dr. Bacsó Jenő ny. r. tanár, Rector Magnificus. 5. a) Rimsky-Korsakov-Kreiser: Himnusz a naphoz. b) Debussy: A lenhajú leány. Hegedűn előadja Buza Gábor hegedűművész, a Városi Zeneiskola r. tanára. Zongorán kísér Szabó Emil. 6. a) Remenyik: Egy eltűnt anyjának. b) Várady Antal: Tanu, Szavalja Szabó Dániel IV. éves hittanhallgató. 7. Előadást tart Fux Antal, a Fű Felső Kereskedelmi Iskola igazgatója. 8. Himnusz. Eneklő a Debreceni Városi Dalárda.

Erre a kiváló előadó estre mindenkit szeretettel hív és vár a KIE vezetősége.

METEOR MOZI MŰSORA

Szérdán: 5—7—9 órák!
»HAJNALHASADÁS«
(Annabella színészfilmje)
Híradó! Sportfilm! Rajzfilm!

Hurrá! Világrekord!

Irtá: Braun Curt.

Fordította: Vécsey Leó.

(53)

Az ajtón kopogtak. Paniu odagrott és néhány angol szót kiáltott át a szomszéd szobába. Aztán ismét Tilden Hannes felé fordult, megcsörrentette a középkori sisak mélyén a két esontgolyót:

— Nos, huzzon, Tilden úr. Az igazi úriember helyt áll a tettéért!

Hannes ránézett a grófra. Arca sáppadt volt, vonásai eltorzultak, érezte, hogy az egyedüli helyes megoldás az lenne, ha egyetlen jól ökölcspással végképp elinézne ellenszemes arcú riválisát. A gróf hangja azonban ott viszhangzott még a levegőben:

— Az igazi úriember helyt áll a tetteiért!

Es Tilden Hannes lehunyta szemét s a sisak öblébe mélyesztette kezét. Újjai tétován megragadták az egyik golyót... Abban a pillanatban a gróf a másik golyó felé nyúlt és felmutatta nyitott tenyerében.

Paniu ideges, nőiesen keskeny újjai között a fehér esontgolyó pihent. Tilden Hannes tehát a fekete golyót húzta a furcsa párvidalban — A sors döntött, — sziszegte Paniu gróf. — S az igazsághoz híven most megfizeti az adósságát Tilden!

Hannes lehajtotta a fejét. A gróf fürgén az ajtóhoz futott, felnyitotta és kitérte az ajtószárnyat. Beretváltképi, vöröshajú férfi lépett a szobába.

— Mister Hardt — kiáltotta Pa-

niu diadalmasan, — itt van a lövő. Beismerte!... Tessék, adja át a törvénynek.

Az amerikai meglepetve fordult Hannes felé. Látszott, hogy tiltakozást vár, a fiatalember azonban, bíborpiros arccal bölintott.

— Maga... valóban maga volt az? — kérdezte meglepetten a milliomos.

— Én voltam, — lehelte alig hallhatóan Hannes. Aztán hozzátette: — A címetet ismeri... megszökni nem fogok és öngyilkosságot sem követek el. Csináljon, amit akar... Most azonban elmegyek, mert néhány dolgot szeretnék még elintézni. Azi hiszem ez ellen nem lehet kifogásuk.

Halk, bátorosan sikoly a szomszéd szobából. Tilden Hannes megbiccintette fejét és kifelé indult. Senki nem felelt, senki sem tett egyetlen mozdulatot, hogy visszatartsa... A fiatalember áthaladt a szomszéd szobán, észre sem vette a sarokban eszméletlenül heverő, összetört asszonyt. Mint az alvó, csendesen elhagyta a házat.

XVII

Johnny fenn volt meg, amikor Hannes hazakereszt. Ott leste a hallban és szinte visszahőkölt, amikor a fiatalember feldúlt, fáradt arcát meglátta.

— Mi... mi történt veled? — kérdezte szokatlanul gyengéd, aggodó hangon.

— Nézd, Johnny — mondotta

Hannes rekedten, — ne kérdezz semmit. Elégj meg annyival, hogy azonnal el kell költöznünk ebből a házból. Nekem sürgősen el kell rejtőznöm, jól és ügyesen, mert minden pillanatban letartóztathatnak.

A fiatalember hangja nyugodtnak hatott, de mégis valami elfojtott, mely izgalom remegett a szívében. Johnny úgy bámult rá, mint valami eszelőre:

— Mi az, részeg vagy, vagy bolond! — kiáltott rá nyers hangon. — Nem tűröm a tréfát ilyen dolgokban.

— Sajnos, ez nem tréfa... Holnap ilyenkor már a rendőrségi fogház lakója leszek... A versenyt azonban le akarom még futni. Verseny után aztán letartóztathatnak! Ezért kell most elbujni valahová!

De hová, az Istentért?

— Mindegy, e pillanatban az a legfontosabb, hogy itthon, a lakásom meg ne találjanak...

— Dehát miért? Mi csináltál?

— A pokolban is, Johnny — fakadt ki most indulatosan a fiatalember —, hát nem érted, hogy nincs idő most a magyarzkodásra. Minden pillanatban itt lehet értem a rendőrség! Siessünk, siessünk.

Johnny a szekrényhez ugrott és sűrű fejszoválás és sóhajtozás közepette másodpercek alatt összeszedte a legszükségesebb holmit. Apró kézitáskában elfért az egész. S már az utcán is voltak... Hannes fűttengett egy sárga-síkos taxinak.

— Hová megyünk? — kérdezte a beszélőnél.

— Természetesen hozzám! — felelte a tréner. — Nálam nem találhat meg senki, mert fogadjunk, hogy te magad sem tudod, hol van a medvebarlang.

Es odakiáltotta a sofőrnek a Nord negyed egyik kültekli, apró mellékutójának címét. A gépkö-

esi elindult... Utközben Hannes elmondotta pontosan mi történt Paniu gróf palotájában, az este. A tréner arca szint játszott, amikor végig hallgatta a történetét. De egyetlen szó szemrehányást nem tett Tilden Hannesnek, pedig valóban veszedelemben érezhette több esztendei fáradságos munkájának eredményét.

Johnny egyetlen szobából álló lakása nem volt valami fényűzően berendezve. Tilden Hannes keskeny és kényelmetlenül kicsi vaságyon töltötte az éjszakát, míg a tréner a pusztá földön aludt. Tompa, az öntudatlanságig bódult, mely álma volt mind a ketőjüknek és nem a legjobb hangulatban ébredtek reggel, a nagy nemzetközi mérkőzés napjára.

Napsütéses, tiszta vasárnap volt, az idő pompásan kedvezett a delutáni versenynek, Johnny készítette el a reggelit, ő főzte meg az egyszerű, szerény ebédet is, Tilden Hannes egész délelőtt ki nem mozdult a lakásból. Ebéd után azután elindultak a stadion felé... Gyalog mentek — Johnny úgy vélte, hogy ez kevésbé lesz feltűnő és a távolság nem volt nagy — apró mellékutcaikon át, feltűrt gallérú köppényben, kalapjukat mélyen a szemükbe húzva... A pálya körül senki sem ismerte meg őket és akadály nélkül elérték az öltözőt.

A deszkafalú helyiségben Hannes elreteszelt öltözőszobája ajtaját és magára öltötte a dresszt... A szíve keményen elfacsarodott, amikor a német nemzeti színeket és klubja himzett jelvényét megpillantotta. Gyengéd, szinte szerelmes pillantással simogatta végig a színes trikóselymet: Tilden Hannes búcsúzott a sporttól, a mámoros dicsőségtől és a diadaltól, mindentől... Ez a verseny lesz a hatyúdala!

(Folytatjuk.)

Ahol halál... Megrázó rengésről,

Megröndülve irtable irógépemmel alig tudunk vala friss lapokat, ne így csak szűksza követhetjük mi De bármilyen ki ez a kíváncsiság lölünk azokat a amelyeknek szem az irtózatos föld amelyről beszám is.

Az ember odah címeket: »Tör Árvíz«, — de hoz fűződik, az álmkép a való Nincs az a fanl szádrészről is nak a dantei b szemtanuja volt jan) városban (Chiliet) del Chiliet emiert pusztító lantás alatt a fö Jól értük me alatt negyveneze zem, ahogy a E merem kopogni azok, akik rögt kan napokig él és ma is még s sok összedölt h len volt kiáni a a törmelékekne botra fűzőtt feb: törmelék alatt

csak egy amolni an amelynek tejsd Csitterre San egyvenezer y szempil- men sikerült teni. Egy tőbbg esesen kijuto az apa vissz pár takaró (d dergő esniúdjúta az uccán a szemben le kánt temeti dol

elenő Sion nyilatkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

nyitkozato nánd szlová szombaton v zelt. A lap folytatott a sz szerű szlovák és a többi kö terti, hisz-e kétségében. — Amig a

Biztos

Ahol a halál aratott...

Megrázó beszámoló a borzalmas csilei földrengésről, 1700 ember pusztult el egy beton-színházban

Concepcion, április hó. Megrendülve írom e sorokat kis portable írógépemen. Európáról hat hete alig tudunk valamit, nem olvastunk friss lapokat, nem láttunk híradót és így csak szűkszavú rádiójelentésekből követhetjük mi innen az eseményeket. De bármilyen kíváncsiak vagyunk is, ez a kíváncsiság nem tudja elmosni belőlünk azokat a rettenetes élményeket, amelyeknek szemtanúi voltunk annak az irtózatoss földrengésnek színhelyén, amelyről beszámoltak az európai lapok is.

Az ember odabaza olvas ilyen újság-címeket: „Tornádó”, „Földrengés”, „Árvíz”, — de ami ezekhez a szavakhoz fűződik, az mind csak halvány álmokkép a való borzalmához képest. Nincs az a fantázia, amely csak egy századrésztől is be tudna számolni annak a dantei borzalomnak, amelynek szemtanúja voltam Chilán (ejtsd Csijan) városban (ötszáz kilométerre Santiago del Chilelől), ahol negyvenezer embert pusztított el néhány szempillantás alatt a földrengés.

Jól értsük meg, egyetlen másodperc alatt negyvenezer halott! Reszket a kezem, ahogy a következő mondatot le merem kopogni, hogy még holdgökök azok, akik rögtön meghaltak. Mert sokan napokig éltek még a romok alatt és ma is még számtalan halott van a sok összedőlő ház alatt, akiket lehetetlen volt kiásni a romok alól. Ezeknek a törmelékeknek a guláin egy-egy botra tűzött fehér kendő jelzi, hogy a törmelék alatt még tetemek fekszenek.

Tömegtemetések

Az első három nap alatt ötezer embert tudtak eltemetni, két méter magasságban rakták egymásra a holttesteket a temető fala mellé, megállapították a személyazonosságukat, majd messzre leöntötték őket és tömegsírba árkolták valamennyit. Most, mikor e sorokat írom, még mindig fekete zászlós teherautók hordják az áldozatokat, gázmaszkos katonaság végzi az emberfeletti munkát és nincs a pokolba vadult fantázia, amely hozzávetőlegesen is ki tudná fejezni, hogy micsoda tragédiákat éltek itt át az emberek! Akik túléltek a jelzővel ki sem fejezhető katasztrófát, fedél, élelem és ital nélkül kuporognak a pusztaság földön, a legtöbb mereven bámul maga elé, a szó szoros értelmében meg vannak zavarodva valamennyien.

Körülbelül százhatvan négyszögkilométernyi területen pusztított el a földrengés minden életet és minden emberi munkát. Nincsenek többé vasúti vonalak, hidak, utak és a hatóságoknak ilyen terepen kell a mentőmunkálatokat végezni. A lezárt földrengési zónákra roppant nehezen jutottam be. Az irataimat ugyan megszereztem, — de minthogy a tifuszoltástól nem voltak hajlandók eltekinteni és nem nagyon szerettem volna egy négy-öt napos lézas állapotnak kiténni magam, — már-már lemondtam a riportról, amikor Valparaisóba megérkezett a Bremen zsúfolásig megtelve amerikai turistákkal, akiknek megvolt az engedélyük, hogy oltás nélkül ellátogathatnak a földrengési területre, azzal a feltétellel, hogy autójukból ezen a területen nem szabad kiszállniok. Így jutottam

**Biztosítsa
vetését
jégkárra**

el velük együtt Talcahuano-ba, ahonnan kétórás autót vezet Concepcion-ba.

Az életmentő erkély

Az autóból a fényképezés volt nagyon nehéz és veszélyes, mert ha kiszálltam volna a felvételek kedvéért, megkockáztaltam volna, hogy ragálykórházba szállítanak és hogy utána még internálnak is. A concepcioni püspöki palotának csak az erkélye maradt épségben. Es ennek köszönheti a püspök az életét, mert mikor a földrengés megindult, kimenekült az erkélyre és a háta mögött az egész ház porrá omlott, csak éppen az erkély fala és vele együtt az erkély maradt állva. Innen sikerült öt másnap reggel lementeni.

Egy többgyermekes család szerencsésen kijutott az uccára a házból és az apa visszaroht a lakásba, hogy pár takarót és ruháneműt hozzon ki diergő családjának. S amint az ajtóból újra az uccára akart lépni, látta, hogy a szemben levő ház összedülő fala miként temeti maga alá az egész családot.

A szlovák hadügyminiszter furcsa nyilatkozata

Kassa, május 9. Az Eperjesen megjelenő *Slovenska Sloboda* című lap nyilatkozatot közöl Csatlós Ferdinánd szlovák hadügyminiszterrel, aki szombaton váratlanul Eperjesre érkezett. A lap munkatársa beszélgetést folytatott a hadügyminiszterrel az időszerű szlovákiai hadügyi problémákról és a többi között megkérdezte a minisztert, hisz-e a szlovák hadsereg harci készségében.

— Amíg a saját és közvetlen érdekeinkről van szó — mondotta a had-

ügyminiszter — a szlovák katona, éppen úgy, mint a világháborúban bebizonyította, hogy helyét kitűnően megállja, most is minden támadással szemben teljesíteni fogja kötelességét. A szlovák katonán keresztül hatalmas karrierok indultak el a világ minden hadseregében. Amikor a világháborúban a mi ezredeink óriási embervesztések árán kitarítottak és nem hátráltak, addig a magyarok és a németek kitüntetések kaptak és magas rangokat értek el.

Egy gyalogjártó úgy vágott a földhöz az erős földlökés, hogy állkapcsa és összes fogai kitértek, most velünk utazik Európába, hogy valamelyik híres európai szanatóriumban reudbehozassa összeroncolt halálarcát. Viszünk magunkkal egy 14 éves kislányt, akinek minden hozzátartozója odaveszett. — A nagy vasbetonépületek, úgy, mint Japánban, itt is jobban ellenálltak a földrengésnek, míg a kis házak mind összedültek, maguk alá temetve a lakókat. A nagy beton-színházban, amint éppen mozielőadás volt, — 1700 ember volt a nézőtérén — egyetlen élő lélek sem menekült meg, mert a betonmenyézett egy darabban szakadt le a nézőtérre.

A halottak rendkívül nagy száma főleg annak tulajdonítható, hogy a földrengés este tizenegy órakor indult meg, amikor már a lakosság javarésze lakásában tartózkodott.

Élete hátralevő részében az az ember, aki ezeket a borzalmakat csak utólag látta is, nem panaszkodhat az életben többé semmire és senkire, mert ezekhez a tragédiákhoz képest, aminek csak a levegője érinthette meg a lelkét, — elenyésző jelentéktelenség minden apró-cseprő baj, vagy európai értelemben vett „civilizált” borzalom, ami még bennünket érhet.

Azóta pár hét mulott el és — végtelem az Isten jósága — az emberek már itt is újra bizakodni kezdenek a jövőben, hisznek az életben, mert megkezdik az építómunkát a romokon.

E. Gy. E.

Románia háború esetén öt millió embert mozgósíthat

1 millió 426 ezer magyar él Romániában bucaresti statisztika szerint

A „Tribuna” című román lap érdekes statisztikai kimutatást közöl Románia népesedési viszonyáról és ezzel kapcsolatban az ország hadieréről. Ebből a kimutatásból közöljük az alábbiakat:

A központi statisztikai hivatal 1938. évi kimutatása szerint:

Románia összlakossága 19 millió 750.000.

A születési arányszám 33,4 ezrelék, a legnagyobb Európában, de ez a szám a nagy gyermekhalandóság miatt felére csökken. Így az évi szaporulat 13 ezrelék, vagyis az életben maradó újszülöttek száma 220.000. Ilyen arány mellett Románia lakossága 1950-ben eléri a 25 milliót.

A kisebbségek a lakosság 28,1 százalékát teszik. Ez az arányszám városokban 41,5 százalék és falvakban 23,9. A kisebbségi lakosság száma 5 millió. Ebből

magyar: 1 millió 426 ezer (7,8 százalék), német 745.000 (4,1 százalék), zsidó 725.000 (4 százalék), ruszin-ukrán 582.000 (3,2 százalék), orosz (2,3 százalék), bolgár 365 ezer (2 százalék), cigány 262.000 (1,5 százalék).

Ezen kívül kevés számban van-

nak: törökök, szerbek, horvátok, szlovének, csehek, lengyelek, görögök, tállatok, örmények, albánok.

Románia felülete 13 millió hektár,

ebből 13 százalék szántó és kaszáló, 23 százalék pedig erdő.

Az ország lakosságának 49 százalékát alkotják a férfiak.

A mozgósítható férfiak száma 5 millió 300 ezer, vagyis 27 százaléka az összlakosságnak.

Leszámítva a 15—19 közötti fiúgyermekeket, a mozgósítható harcosok száma 4 millió 100 ezer, amelyből 3 millió 600 ezer sorkatonaság. Korosztályok szerinti: 20—39 évesek 2 millió 930 ezer, 40—54 évesek 1 millió 170 ezer.

— Vese- és cukorbetegknél, köz-

vényben és eszében szenvedőknél egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorral véve, a beleket alaposan kitisztítja, a gyomor és a máj működését előmozdítja s az anyagcserét és az emésztést sok esetben lényegesen megjavítja. Kérdezze meg orvosát.

A németek nem vitorláz- nak Lengyelországban

Varsó, május 9. Németország visszavonta a nevezéseket a vitorlázóvilágbajnoki mérkőzéséről, amelyet Lembergben kellett volna rendezni s így a verseny elmarad, mert értéktelen volna, minthogy Németországnak vannak a legjobb vitorlázó repülőgépei.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kolozs Sándor tanító Hajdúszoboszló fiú Sándor, Kun Gábor fm. Hajdúhadház fiú Miklós és Róza ikrek. Nagy József cipész Honvéd u. 70. leány Mária, Nagy László cinkografus Veres u. 24. leány Jolán. Goda Sándor gyári munkás Bellegelő 106. leány Magdolna. Rácz Jenő fényképész Csillag u. 92. fiú Jenő. Eszenyi József földművelő Pallag leány Olga, Varga József gyári munkás Balaton u. 36. fiú Sándor. Kövér István gazdasági cseléd Bánk 118. leány Katalin. Bérés István gazdálkodó Cucca 16. leány Julianna. Katona István npsz. Malvin u. 41. leány Róza. Németi Gábor fm. Kishegyes 44. leány Róza, Magyar Gyula npsz. Tiszafüred, fiú Gyula. Juhász György tehenész Mikepércs fiú József. Csizmadia József npsz. Eperkert u. 9. leány Erzsébet. Rózsa István fuvaros Kunhalom u. 18. leány Mária, Varga Lajos npsz. Fürdő u. 5. leány Zsuzsanna. Guta István fm. Géza u. 14. fiú István, Fehér Imre ref. lelkész, Nyil u. 108. fiú László. Deczki Lajos máv. nyomdamunkás Kemény Zsigmond u. 6. leány Margit. Dr. Sigmund Béla orvos Tiszafüred, leány Gabriella.

Eljegyzések: Tóth Bálint fm.—Novák Mária Tegez u. 44. Bódi Antal szíjgyártósegéd Baross u. 26.—Elek Eteika Kossuth u. 5. Diószegi András gazdálkodó Károly Ferenc József u. 66.—Szendrei Julianna Maróthy Gy. u. 11. Böszörményi István írógépműszerész Kapitány u. 10.—Karakas Erzsébet Bercesényi u. 10. Fülöp Imre cipészsegéd Csokonai u. 12.—Végh Eszter Jókai u. 42. Pajor János órásszegéd Csillag u. 50.—Bor Róza Honvéd u. 56. Grósz Farkas aranyműves segéd Varga u. 45.—Antal Irén Klapka u. 51. Fehér Elemér kőművessegéd Vasvári Pál u. 8.—Ombódi Mária Vigkedvő Mihály u. 49. T. Kiss Lajos kislérlő—Pinczéc Mária Csapó u. 2.

Házasságok: Aron Sándor okl. gyógyszerész Szilvásvárad—Grósz Erzsébet Kiskunhalas, Kiss Lajos ref. s. lelkész Pácsirta u. 49.—Mészáros Gizella Kigyó u. 53. Grecz József gépész—Pinczéc Piroksa Délior 3. sz. Klein Mihály tollkereskedő Nemzetőr u. 3.—Tischler Irén Ujfehértó. Lovász Lajos műlakatosmester Bercesényi u. 59.—Tóth Julianna Kigyó u. 3. Gál Lajos fm. Bellegelő 105.—Csengeri Piroksa Bellegelő 105.

Halálozások: Lipsitz Irén ízr. 20 éves, József kir. hg. u. 56. Özv. Nagy Józsefné ref. 70 éves, Garai u. 11. Futó János kertésztanuló ref. 19 éves, Apaffy u. 49. Szücs Gergelyné ref. 74 éves, Galamb u. 6. Tömöri Ilona htb. ref. 13 éves Tancsics M. u. 49. Grósz Jenő lókereskedő ízr. 47. éves, Taksony, Péntek Sándor gyári munkás ref. 63 éves, Legányi u. 37. Özv. dr. Rózsa Mórné ízr. 74 éves Széchenyi u. 27. Vágó János ref. 11 hónapos, Erzsébet u. 115. Sarkady István kisbirtokos ref. 53 éves, Kigyó u. 30. sz. Laczkó József ref. 13 hónapos, Vertes, Krempel Májor kádármester r. k. 84 éves, Augustia Szanatórium, Özv. Angyal Ferencné ízr. 67 éves, Vendég u. 46. Kecskeméthy M. Lajosné ref. 78 éves, Rákóczi u. 10. Bereczki Zsuzsanna szegényházi ápoló ref. 75 éves, Kishegyesi ut. 40. Szabó István városi kézbesítő ref. 28 éves, Apaffy u. 16.

HIRDETMÉNY.

Ertesítem a város közönségét, hogy az 1938. évi XIX. t. c. 81. paragrafus (1) bekezdése értelmében a képviselőválasztásokat megelőző ajánlás csak akkor érvényes, ha az ajánlók aláírását kir. közjegyző, vagy kir. járásbíró, vagy választási biztos, illetőleg annak helyettese, vagy a polgármester által megbízott tisztviselő hitelesítette.

A törvény vonatkozó rendelkezése értelmében az országgyűlési képviselőválasztásokat megelőző ajánlások során az ajánlók aláírásának hitelesítésére az alábbi tisztviselőket rendelem ki:

Az 1. 2. 5. 4. 5 és 6 szavazóköri körben: dr. Való Antal tb. tanácsnok, I. fokú közigazgatási hatóság, Rendőrségi épület, földszint 40. sz. szoba.

A 7. 8. 9. 10. 11 és 12 szavazóköri körben: Csobán Endre főlevéltáros, Városháza, fsz. Történelmi levéltár.

A 21. 22. 23. 24 és 26 szavazóköri

ben: dr. Lengyel József tb. aljegyző. Anyakönyvi hivatal, Baltazár Dezső u. 4. sz. szoba.

A 25. 27. 28. 29. 30. 31 és 32 szavazóköri körben: dr. Cs. Nagy Béla tb. aljegyző, Városi árvaszék, Simonffy u. 1. szám.

A 33. 34. 35. 36. 37 és 39 szavazóköri körben: dr. Illyés Gábor tb. fogalmazó, Városháza, emelet 31.

A 38. 40. 41. 42. 43 és 44 szavazóköri körben: dr. Joó István tb. tanácsnok, Városháza, felemelet 13. sz. szoba.

A 13. 14. 19 és 20 szavazóköri körben: dr. Orosz István tb. tanácsnok, Városháza, emelet 32.

A 15. 16. 17 és 18 szavazóköri körben: dr. Csorba Antal tb. főügyész, városi árvaszék, Simonffy u. 1.

A hitelesítés a kir. közjegyző előtt illetéktelen, a kir. járásbíró, a választási biztos és a polgármester által megbízott tisztviselő előtt díj- és illetéktelen.

Az ajánlók aláírásának hitelesítését a fent felsorolt tisztviselők az ajánlók benyújtásának végső határidejéig a központon délelőtt 9-1 és 5-7 órák között végzik.

Az ajánlók aláírásának hitelesítésére jogosultak az aláírásokat az ajánlási íveken csak abban az esetben hitelesíthetik, ha az ajánlót személyesen ismerik, vagy személyazonosságáról általuk ismert két tanu útján, vagy egyéb teljesen hitelesítő adatok alapján meggyőződést szereztek és ha az ajánlót az ívet előttük személyesen írta alá, vagy az ajánlási íven már rajta levő aláírását előttük sajátkezü aláírásának ismerte el.

Az 1938. XIX. t. c. 81. paragrafusa értelmében minden választó csak egy ajánlásban vehet részt, több aláírású aláírása büntetés alá esik.

Polgármester.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság értesíti a város lakosságát, hogy az 56-2031-1887. bkgv. sz. szabályrendelet 2. paragrafusa értelmében, minden háztulajdonos köteles a háza előtt elvonuló gyalogjárdát tisztántartani, azt naponta, reggel legkésőbb 7 óráig felolvasztani és lesepertetni. Felhívja ezért a hatóság az érdekelt háztulajdonosokat, hogy a fenti rendelkezésnek — 100 pengőig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt — feltétlenül tegyenek eleget. Figyelmezteti végül a hatóság az érdekelteket, hogy a járdákat a porképződés megakadályozása céljából száraz időben locsolás nélkül seperni nem szabad. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

EGY APRÓHIRDETÉS
EGYSZERI KÖZLESE
10 SZÓIG A TISZÁNTULI
FÜGGETLEN UJSÁGBAN
HÉTKÖZNAP 50 FILLER,
VASÁRNAP 70 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számítanak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 21-52

Levelezés

Megnyílt
a Bagolyvár gyönyörű kertje. Csupa hangulat.

Szólókaró
hasított akácból, minden méretben házhoz szállítva is kapható Vágó József tűzifa kereskedésében — Margit-fürdő mellett. — Telefon: 10-24.

Betöltendő állás

Varrónót,
kizárólag úri háznál dolgozót, aki felső női ruhávarrásban perfect, ke-resek, Arany János ucca 3. uccai lakásban. 1020

Egy
kvartélyos nő magános nő-nél. felvétetik. Vigkedvű Mihály u. 49. 852

Házmesteri
teendő végzésére koro-sabb gyermektelen házaspár kerestetik. Arany János ucca 46. 1016

Ügyes
gépiró lányokat alkalmaz ideiglenes munkára az izraelita hitközség. Jelentkezés elemi iskolában, József kir. herceg ucca 49.

Perfekt
mindenes főzőnő hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1012

Kiadó lakás

I. emeleti
2 szoba előszoba irodának, rendelőnek kiválóan alkalmas, bérbeadó azonnali is. Ferenc József út 69. — Ullmann.

Teljesen
különbejárható csinosan bútorozott szoba parkirozott udvarban kiadó. Nyaralóknak is nagyon jó Péterfia ucca 48., hátul az udvarban, keresztépület. 985

Központi

fűtéses kisebb szoba kiadó Svetits palota I. lépcső, III. emelet 4. 1021

Bútorozott
szoba azonnali kiadó, — Püspöki palota V. lépcső, I. em. 31. 940

Négyszobás,
modern lakás kiadó, Széchenyi u. 23. Érdeklődni Alföldi Takaréknál. 85

Eladás

Szőnyeg,
3x4, jó karban, olcsón eladó, Mester u. 12. sz. 1019

Cserkészfelszerelés,
kőrgallér, meleg öltöny, erősebb termetre, egészen új, eladó. István út 49. sz. 1001

Új,
használt varrógépek, kerékpárok előnyös árban, alkatrészek minden géphez, javítások jótállással Eisenberger, Csapó 101.

Üzletberendezés,
modern galériával, csigalépcsővel, cukorkautletnek vagy illatszertárnak is kiválóan alkalmas, Piac u. 38., házfelügyelőnél. 920

Wertheim-kassza,
varrógép, zománclakkozott kombinált szoba, modern háló, ebédlőszekrény, szalon, frásztal, antik komótt eladó, Dégenfeld tér 6. szám. 486

Rádió

Rádió,
két pentodás, 2+1 csöves, rövid-, közép- és hosszuhullám, dinamikus hangszóróval olcsón eladó. — Miklós u. 8., keresztépület. 923

Rádió
2+1 csöves egybeépítve 200 métertől 2000 méterig olcsón eladó, Miklós u. 8. Keresztépület. 695

Rádió

és villanyzerelési vállalat, Miklós ucca 8., keresztépület. — Felelősség mellett vállalt villany- és rádiójavítást, szerelést. — Gyári gépek raktáron. — Kedvező fizetési feltételek. 1108

Vétel

Fajtisza,
fekete pulit, vagy hasonló fajtát, pár hónaposat vennék. Szarka Miklós, Ferenc József u. 77., keresztépület I. 14. 1011

Veszek
és eladok mindenféle bútor, varrógépet, irodaberendezést, ingóságot, Csapó u. 16., keresztépületben. 2996

Schöberl-ágyat,
használtat vennék. Cim a kiadóban. 982

Ajánlat

Orosz
úri női gyógycipő speciális cipőszalonját Royal épület, Menetgyírodával szembe, helyezte. 823

Tüköryártás,
üvegesizolás, foncsorozások jótállással, fürdőszoba, előszoba tükörök Sipkovitsnál, Nagyvárad u. 15. Telefon: 22-96. 1015

Akar Ön
jó olcsó cipőt? Keresse fel Nagy cipőüzletét. Divatcipők nagy választékban, Dégenfeld tér 11. Tiszapalota. 843

Százas
Jawa, Csepel segédmotor, 350 Raleigh, 175 AKD, 600 Indian oldalkocsis eladó, bérbeadó. Király, Hunyadi ucca 2. Royalnál. 1014

Szebbnél
szebb tavaszi és nyári újdonságok. Maradékküzel: Dégenfeld tér 11. (Király fűszerüzlet oldalán.) 850

Kártyamunkát

előnyösen, garancia mellett vállal Major, Péterfia u. 26. 980

Óra,
ékszerkészítés, javítás. — Aranycsák, zálogjegyért rendkívül magas árat fizet Pollák Endre, Piac u. 8. (Wacha vegytszittóval). 921

Olesó
hó- és bőrcipő javítóüzem. Kovácsnál, Deák Fereze ucca 3. 3877

Kifakult
ruháit divatszínre festi. Szarazon vegyileg tisztít Konec, Péterfia u. 30. Szt. Anna u. 2. 995

Lujza
füzőszalonját áthelyezte Arany János u. 6. alá. 945

Költőzködésnél
villanykörtéit átcsereljük 110 voltból 220 voltúra és fordítva. Rossz égőt beszámítjuk. Vagyontmentő, Hunyadi ucca 18. 824

Drótkerítések,
drótfonatok, ágszodronnyok, kerti vasbútorok, vaságak, mosdók, állófogások készítenek Ottófal Rákóczi u. 13. 524

Olesó
kerékpárgummi 3.90, kerékpárjavítások jótállással, Karsay műszerésznél, Károly Ferenc József út 1. szám. 825

Alkalmi
torták és mézes torták készítését felelősséggel vállalom. Ugyanott szemfel-szedést, harisnyatápalást: 3 párból 2 párat készítek. Herskovitsné, Jókai u. 44. 474

Ertesítés.
A Hullaház vendéglő éttermei Timár u. 31. Összejövetelek, bankettek rendezésére legalkalmasabbak. Jó konyha, fajbórok, cigányzene. Tulajdonos Kovács József vendéglős. 529

Gyümölcs és csemegeüzletemet a Hungaria palotától

69. sz. alá
(megyeházzal szemben) helyezem át. Kérem a n. é. közönség további szíves támogatását Weisz Olga

Női kabátot
Vágótól,
Férfi raglánt
Vágótól,
Csapó ucca 10. szám. 578

Illatszert,
piperecikkek állandó nagy raktára, Adam illatszertár, Csapó u. 58. (Régi illatszertár helyiség.) 844

Zománcozott
és olcsóbb lakatos asztali tűzhelyek legolcsóbban, — Csapó ucca 87. sz. tűzhelyüzem. Használtat becserelelek. 536

Oktatás

Született
német nyelvórát ad; 24 órát egy hónapban 6 pengőért, Kossuth u. 41., udvarban. 3059

Ellátás

Hungaria pensió
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

Különpéle

Mindennemű
varrást, fehérneműt is, javítást, harisnyatápalást, 3 párból kettőt készítek, házhoz is megyek, József kir. herceg ucca 22. lakás. 279

A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVÉNYÉ. Laptulajdonos: Tiszántúli Független Újság Vállalat. Nyomtatás: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság értesíti a város lakosságát, hogy az 56-2031-1887. bkgv. sz. szabályrendelet 2. paragrafusa értelmében, minden háztulajdonos köteles a háza előtt elvonuló gyalogjárdát tisztántartani, azt naponta, reggel legkésőbb 7 óráig felolvasztani és lesepertetni. Felhívja ezért a hatóság az érdekelt háztulajdonosokat, hogy a fenti rendelkezésnek — 100 pengőig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt — feltétlenül tegyenek eleget. Figyelmezteti végül a hatóság az érdekelteket, hogy a járdákat a porképződés megakadályozása céljából száraz időben locsolás nélkül seperni nem szabad. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Napok óta tart a küzdelem Debrecenben ugyan nem ismert még az egyik támad, a másik ellenél fogva kénytelen. Azonban ezen a beigazolódott, hogy nem mindig az akinek nagyobb hatalma.

Az az imponáns tömülés, amely V. sz. szembélyét szeretettel sal övezi körül, minden beszél arról, hogy Debrecen népe maga helyét és van egy új, boldog fele.

Emellett erősíti meg garságát az a tudat, hogy V. sz. szembélyét szeretettel sal övezi körül, minden beszél arról, hogy Debrecen népe maga helyét és van egy új, boldog fele.

Vásáry István olmal indul a válnembe, mely a széles rétegeknek, réknek a célját Függelven Kisgramjára.

A röpcédulázás teljes egészében ki választás hirtelen, amelyet megelőzőt rületekről szóló és váratlan világra.

Az

Mivel az egész propaganda folyik mondhatnánk, hogy ami nem segíti elő napról napra tartjuk megismétel.

ajánlásokat csak nál lehet megjelteni. V. sz. szembélyét szeretettel sal övezi körül, minden beszél arról, hogy Debrecen népe maga helyét és van egy új, boldog fele.

Aki bármely annak nem aláírnia, az a kiadóhivatalban.